

گاندو، تمساح پوزه کوتاه

در سرزمین ما نوعی تمساح زندگی می‌کند که فقط در اطراف منطقه «باهوکلات» استان سیستان و بلوچستان یافت می‌شود. نام محلی این تمساح که به «تمساح شکم» است.

مشاهده گاندو از نزدیک بسیار دشوار است، چون این خزنده به اندازه‌های انسان گریزناست که حتی از فاصله ۳۰۰ متری هم از انسان می‌گریزد. رنگ بدن نوزادان گاندو زیتونی روشن با نقطه‌های سیاه روی دم و پهلوهاست. رنگ بدن گاندوهای جوان سبز تا خاکستری روشن با نوارها و لکه‌هایی روی بدن و دم است. اما رنگ گاندوهای مسن‌تر خاکستری تا قهوه‌ای با نوارها یا لکه‌های سیاه کمتر است. گاندو بیشتر در هندوستان زندگی می‌کند، اما به جز آن در کشورهای سریلانکا، پاکستان، نپال، بنگلادش و میانمار هم یافت می‌شود. در ایران این جانور فقط در اطراف منطقه باهوکلات بلوچستان زندگی می‌کند.

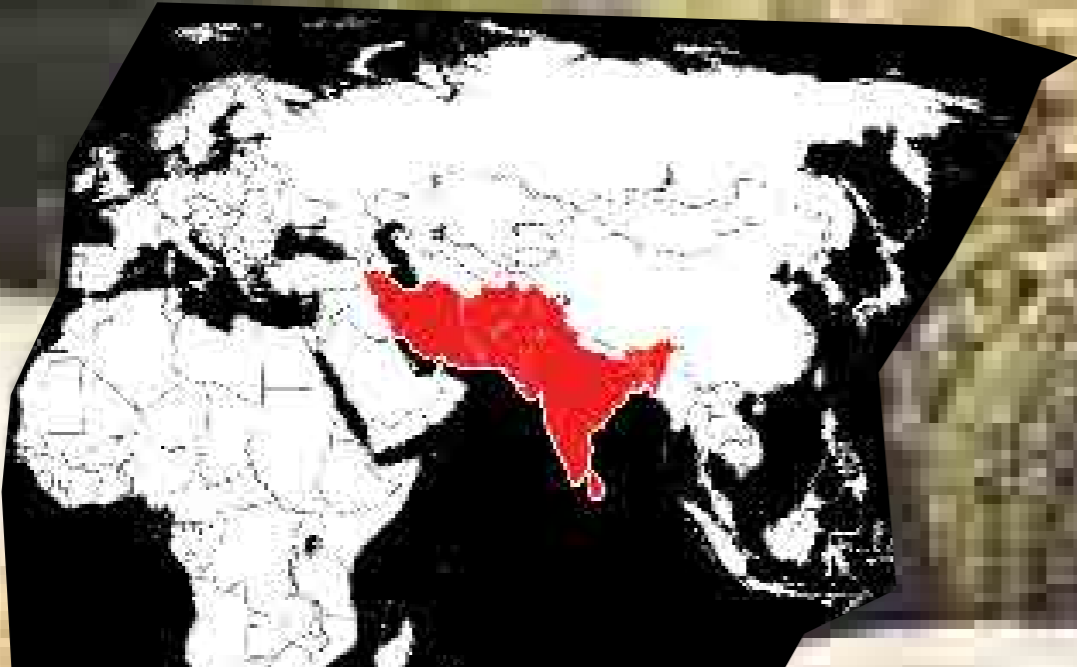
گاندو برای زیستن و زاده‌آوری در محیط زندگی خود، حداکثر سازگاری را با محیط دارد:

- چشم‌ها روی سر قرار دارند تا هنگامی که در سطح آب قرار دارد بتواند خارج از آب را هم زیر نظر داشته باشد.
- دم گاندو بسیار قوی است و علاوه بر آن که در شنا به آن کمک می‌کند، وسیله دفاعی مناسبی هم هست.
- یک ضربه دم آن می‌تواند پای یک انسان را قطع کند.
- آرزوهای قدرتمند گاندو برای شکار بسیار مناسب‌اند.
- گاندو می‌تواند با پاهای قدرتمند خود

شکارچیان چند لایه دیگر نیز حشر می‌کنند، بدون آنکه در آن‌ها تخم بگذارد. یکی از خطرهایی که گاندو را در کشورهای دیگر تهدید می‌کند، آن است که مردم گاندو را برای به دست آوردن پوستشان می‌کشند و نابود می‌کنند. در کشور ما شکار گاندو ممنوع است و ۲۳ میلیون ریال جریمه دارد. خوش بختانه مردم کشور ما به این خزنده‌گان احترام می‌گذارند و هرگز آن‌ها را نمی‌کشند. چون عده‌ای معتقدند که وجود آن‌ها باعث بارش باران می‌شود. حتی گاه گاندوهایی را که دور از آب مانده‌اند، به کنار آب‌های زیستگاهشان منتقل می‌کنند. اگرچه مردم در ظاهر به گاندو آسیب نمی‌رسانند، اما کارهایی می‌کنند که باعث شده‌اند که اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت آن را جزو جانوران آسیب‌پذیر معرفی کند. سدسازی و تخریب زیستگاه‌های گاندو آسیب بسیاری به آن می‌زند.

در حدود ۱۲۰۰ سال پیش دانشمندی ایرانی به نام جاحظ در کتاب خود «الحيوان» این خزنده را چنین توصیف کرده است: «دلیری و بی‌باکی عقاب در هوا، نهنگ در آب و شیر در پیشه است. نهنگ در خشکی بسیار ذلیل است» (نهنگ در فارسی قدیم به معنی تمساح است). اما نخستین گزارش علمی از مشاهده گاندو در سال ۱۳۳۹ خورشیدی منتشر شد.

ساعت‌ها در خشکی راه برود. گاندو برای تخم‌گذاری گودالی کوچک در خاک نرم حفر می‌کند و در آن تخم می‌گذارد. سپس روی تخم‌ها خاک می‌ریزد و با حرکت‌های دم خود سطح آن را شبیه زمین اطراف می‌کند تا جانوران دیگر نتوانند تخم‌ها را پیدا کنند. گاندو علاوه بر آن برای گمراه کردن

کشورهایی که تمساح پوزه کوتاه در آن‌ها زندگی می‌کند:

میانمار / بنگلادش / نپال / هند / سریلانکا / پاکستان / ایران

محدوده جغرافیایی تمساح پوزه کوتاه